

ТВОРЧИЙ КОНКУРС „ПРАВДА ПРО ТВАРИН У ВІРШАХ“

Своїми творчими доробками діляться учні 4–Б класу
ЗОШ № 3, м. Борислав Львівської області.
Класовод – Ольга Григорівна Лісович.

Ведмідь

Щось в малиннику тріщить.
Мабуть, суне це ведмідь.
Всім відомо, що малина –
Клишоногому пожива.
Залюбки траву смакує,
Зайця сірого вполює.
Все йому є до смаку,
З'їв би й горщик він медку.

Олег Костик

Нічна тварина

Знає Юля і Ярина,
Що їжак – нічна тварина.
Тільки вечір наступає,
Їжак з нірки вибігає.
З'їсть смачного черв'ячка,
Зловить жирного жучка,
Любить також оси, бджоли –
Не боїться їх ніколи.
З джерела поп'є води,
Зранку – чистої роси.

Олександр Кричак

Осінні турботи

Осінь золота прийшла,
Всім роботу принесла.
Мишка несе колоски,
А білочка – горішки.
Як прийде люта зима,
Їжак зразу засина.

Юрій Кузан

Передплатний індекс 89454

Головний редактор:

Дарія Біда, тел.: (032) 236-71-24,
e-mail: dabida@mis.lviv.ua

Заступник головного редактора:

Світлана Вольська,
e-mail: svitlana300@gmail.com

Дизайн і верстка: Каріне Мкртчян-Адамян

Підписано до друку 26.11.15,
формат 60x84/8.

Друк офсетний. Наклад 12 000 прим.
Адреса редакції: 79038, м. Львів,
а/с 9838. Надруковано в друкарні
ТОВ "Видавничий дім „УКРПОЛ“.

Юний астроном

(твоє ім'я та прізвище)

КОЛОСОЧОК

НАУКОВО-ПОПУЛЯРНА ТЕМАТИЧНА ПРИРОДНИЧА ГАЗЕТА ДЛЯ РОЗУМНИКІВ І РОЗУМНИЦЬ

ВІТІЗНАЙ ПЛАНЕТИ-ГІГАНТИ

Сонце і планети

Юпітер, Сатурн, Уран та Нептун називають планетами-гігантами. Ці планети Сонячної системи найбільші за розмірами та масою. На відміну від планет земної групи (Меркурія, Венери, Землі та Марса), це газові планети, які не мають твердої поверхні. Вони мають малу середню густину і дуже швидко обертаються навколо своєї осі. Це обертання особливе: зони поблизу екватора планети обертаються швидше, ніж поблизу полюсів.

Планети-гіганти оточені потужною атмосферою, у верхніх шарах якої дмуть сильні вітри. Через те, що ці планети дуже далеко від Сонця, до них надходить мало світла й тепла. Незалежно від пори року, тут завжди панують низькі температури. На Юпітері пори року взагалі не змінюються, бо вісь цієї планети майже перпендикулярна до площини орбіти.

Все, що ми бачимо на Юпітері і Сатурні, відбувається у верхніх шарах атмосфери планет. На Юпітері навіть у невеликий телескоп добре видно смуги, витягнуті вздовж екватора. Деталі в атмосфері Урана і Нептуна розгледіти у телескоп із Землі не вдається.

Усі планети-гіганти мають потужні магнітні поля, найсильніше поле – у Юпітера. Вони мають кільця і багато супутників. Американські автоматичні міжпланетні станції „Піонер” і „Вояджер” передали на Землю фотографії із зображенням поверхонь супутників планет-гігантів. Вони схожі на поверхню Місяця і планет земної групи.

Дарія Біда

ВПІЗНАЙ ПЛАНЕТИ

ГІГАНТ З ЧЕРВОНОЮ ПЛЯМОЮ

1

Найбільша планета Сонячної системи. Маса цього гіганта майже у 2,5 рази переважає масу інших планет, разом узятих. Він обертається навколо своєї осі найшвидше від усіх планет: один оберт планета здійснює за 9 годин 50 хвилин.

У густій атмосфері планети, температура якої не перевищує -140°C , виникають довготривалі вихори. Найвідоміший з них – Велика Червона Пляма. Астрономи спостерігають її в атмосфері планети уже понад 300 років. Планета має потужне магнітне поле. Поблизу полюсів планети є полярне сяйво.

Рекордсмен за кількістю супутників у Сонячній системі – 67. Серед них Ганімед – найбільший супутник у Сонячній системі. Ганімед трохи менший, ніж Меркурій.

У планети є кільця.

Червона Пляма і найближчі супутники: Іо, Калісто, Ганімед, Європа

ВОЛОДАР КІЛЕЦЬ

2

Цю планету ти впізнаєш відразу – розкішні кільця роблять її справді неповторною. Але товщина кілець дуже мала у порівнянні з їхніми розмірами.

Має найменшу густину серед усіх планет Сонячної системи. Якби знайшовся велетенський океан, планета плавала би у воді. Температура у верхніх шарах -170°C .

Має 62 супутники. Найбільший серед них – Титан – за розмірами удвічі більший, ніж Місяць. Титан – єдиний супутник у Сонячній системі, який має власну атмосферу.

ПЛАНЕТА-ЛЕЖЕБОКА

3

Ця планета обертається не так, як всі інші. Її вісь так сильно нахилена, що вона „лежить на боці”. Якщо інші планети схожі на дзигу, то ця – на кулю, що котиться навколо Сонця. Зима тут триває 42 земних роки, і весь цей час Сонце не піднімається над горизонтом! Панує повна темрява.

Має 13 кілець і 27 супутників, таких самих холодних, як і сама планета. Найбільші супутники – Титанія, Оберон, Умбріель, Аріель, Міранда.

Цю планету відкрили за допомогою телескопа.

ВІДКРИТА НА КІНЧИКУ ПЕРА

4

Найвіддаленіша від Сонця планета отримує від нього у 900 разів менше тепла і світла, ніж Земля. Температура у верхніх шарах її атмосфери змінюється від -200 до -220°C .

Місце розташування цієї планети спочатку розраховали, а вже потім за цими даними астрономи виявили її на небі.

Повний оберт навколо Сонця триває майже 165 років. З часу, як її відкрили, ця планета зробила лише один повний оберт навколо Сонця.

Має кільця та 14 супутників.

ЯК ВИГЛЯДАЛИ Б ПЛАНЕТИ НА НЕБІ ЗАМІСТЬ МІСЯЦЯ

Місяць

Меркурій

Марс

Венера

Нептун

Уран

Сатурн

Юпітер

ЯК ВИГЛЯДАЛИ Б ПЛАНЕТИ НА НЕБІ ЗАМІСТЬ МІСЯЦЯ

